

הכרוניקה: מה שקורה

מעיין מאיר

בגל האנטישמיות ששטף את הקמפוסים האמריקניים בלטה תגובה נגדית של אוניברסיטה אמריקנית גדולה ומוכרת, או נכון יותר של נשיאה. בן סאס, נשיא אוניברסיטת פלורידה, כיהן כסנאטור מטעם מדינת נברסקה עד שהתבקש על ידי מושל פלורידה הרפובליקני, רון דה-סנטיס, לעבור למדינת השמש הזורחת ולהתמסר לאוניברסיטת הדגל שלה. עוד בימים הראשונים אחרי הטבח, פרסם סאס מכתב שבו גינה נחרצות את חמאס והבטיח בלשון שאינה משתמעת לשני פנים להגן על הסטודנטים היהודים במוסד.

"לא אלך על קצות האצבעות סביב עובדה פשוטה זו: מה שחמאס עשה הוא רוע ואין שום הגנה לטרוריסטים. זה לא צריך להיות קשה. למרבה הצער, אנשים רבים מדי במוסדות העילית של האקדמיה נחלשו כל כך על ידי הבלבול המוסרי שלהם, שכאשר הם רואים סרטונים של נשים שנאנסו, שומעים על תינוק שראשו נערף, או לומדים על סבתא שנרצחה בביתה, התגובה הראשונה של חלק מהם היא 'לספק הקשר' ולנסות להאשים את הנאנסות, התינוק ערוף הראש, או הסבתא הנרצחת... החשיבה הזו היא לא רק שגויה, היא מחליאה... היא אינה ראויה לאנשים שנקראו לחנך את הדור הבא של האמריקנים".

סאס הבהיר שהוא מודע לכך שהפגנות נגד ישראל יכולות להגיע גם לקמפוס אוניברסיטת פלורידה. "אמרתי למפקד המשטרה ולהנהלה שלנו שלאוניברסיטה הזו היו תמיד שתי מחויבויות עיקריות: אנחנו נגן על הסטודנטים שלנו ונגן על זכות הדיבור. זה תמיד נכון: החוקה שלנו מגינה על זכותם של אנשים להתנהג כמו אידיוטם נתעבים. אבל אני רוצה להיות ברור: נגן על הסטודנטים היהודים שלנו מאלימות... דיבור הוא מוגן – אלימות וונדליזם, לא".

* *

כמו שידוע כל אנטישמי מתחיל, היהודים שולטים בעולם באמצעות אוצרות הזהב האינוסופיים שלהם. מסיבה זו, עשירים יהודים מהססים לא פעם להשתמש בפומבי במנוף הפיננסי העומד לרשותם כדי ליצור תנועות בכיוון הרצוי מבחינתם. עם זאת, נראה שבעקבות טבח שמחת תורה, מיליארדרים ומיליונרים רבים בארצות הברית החליטו שאין להם מה להפסיד. התגובה

מעיין מאיר היא עורכת וכותבת במחלקה החרדית של קרן תקווה.

העלובה של אוניברסיטאות יוקרתיות רבות הן לאירוע עצמו, הן להפגנות ולקריאות הג'נוסייד של סטודנטים פרו־פלסטיניים, הן לחששות שהביעו סטודנטים יהודים, גרמה לכך שתורמים בעלי השפעה החליטו להפעיל את נשק יום הדין: איום בסגירת פנקסי הצ'קים.

המיליארדרים ביל אקמן ולס וקסנר (שקרן וקסנר שלו הפסיקה את השת"פ שלה עם הרווארד בעקבות האירועים) איימו שהרווארד תיאלץ להתמודד עם "אקסודוס של תורמים" אם היא לא תנקוט פעולות רציניות למלחמה באנטישמיות. יותר מאלף בוגרים מצליחים של האוניברסיטה שלחו לה מכתבים ברוח זו.

מארק רואן, מנכ"ל חברת ההשקעות אפולו גלובל, הוא מיליארדר הנמנה עם התורמים הגדולים ביותר של אוניברסיטת פנסילבניה. או, ליתר דיוק, נמנה עימם בעבר. רואן זעם לא רק על כך שהאוניברסיטה לא גינתה בתוקף את הטבח של חמאס, אלא גם על כך שמעט לפניו היא אירחה פסטיבל פלסטיני שבו השתתפו דוברים הידועים ברקע האנטישמי שלהם. "למה אוניברסיטת פנסילבניה חוזרת על הטעויות הטרגיות של העבר? מילים של שנאה ואלומות חייבות לפגוש גינוי הגיוני וברור, ששורשיו במוסריותם של אלה שבעמדות סמכות", כתב רואן, ולא רק הודיע שהוא מפסיק את תרומותיו, אלא גם קרא לתורמים אחרים לעשות זאת. שורה של תורמים כבדים יהודים נענו לקריאה, ושלחו לאוניברסיטה מכתבים המבשרים על הפסקת תרומותיהם – או מכילים צ'קים על סך דולר בודד. גם תורמים לא יהודים, כמו ג'ון הנטסמן, מושל יוטה בעבר, שלמשפחתו מערכת יחסים ארוכת שנים עם האוניברסיטה, הודיעו שימשכו את תרומותיהם במחאה.

גם חברות אחרות בליגת הקיסוס לא ניצלו מזעמם של התורמים. בייל, הודיע התורם הוותיק ניק גייד שיחדל לתרום לאוניברסיטה בגלל טיפולה הבלתי רציני באנטישמיות בקמפוס. באוניברסיטת קולומביה בניו יורק, בית לסטודנטים יהודים רבים, המיליארדר הנרי סוויקה לא הסתפק בהצהרה על משיכת תרומות אלא התפטר מחבר המנהלים של האוניברסיטה, בטענה שהקמפוס כבר אינו מקום בטוח ליהודים והנהלה אינה עושה די בעניין.

צעדים אלה כמובן לא אמורים ליצור קושי מידי לאוניברסיטאות מהשורה הראשונה, אך הנהלות המוסדות לא יכולות להתעלם מהם. להפסקת התרומות הפומבית של תורמים כבדים יכול להיות אפקט דומינו על תורמים קטנים יותר או מעורבים פחות פוליטית. תרומות גם לעיתים קרובות ניתנות למטרות מסוימות כמו מחקר או מלגות, ותחומים אלה יכולים להרגיש מהר יותר את משמעותה של פרישת התורמים.

בהרווארד, האוניברסיטה העשירה ביותר בארצות הברית, 45 אחוזים מכלל ההכנסה של האוניברסיטה בשנת 2022 הגיעו מתרומות.

"ההכנסה המיוצרת מדי שנה מתוכננות הלימוד שלנו ויוזמות המחקר שלנו אינה מספקת כדי לממן את תפעול האוניברסיטה", הצהירה הרווארד בדוח הכספי שלה לאותה שנה. "הרווארד נסמכת על פילנתרופיה כדי לסגור את הפער". לנוכח אירועי החודשים האחרונים, גם הרווארד העשירה תצטרך לעבוד קשה יותר כדי לסגור את הפער.

* * *

ג'ודית באטלר היא הוגת דעות ואקדמאית שעבודותיה המפורסמות בתחום המגדר השפיעו עמוקות על הצד הקיצוני יותר בשמאל הפרוגרסיבי. באטלר עצמה מזדהה כ'א-בינארית', וגורסת שמגדר הוא הבניה חברתית מלאה שאין לה שום קשר עם עובדות פיזיות וביולוגיות.

לצד דעותיה השנויות במחלוקת, באטלר ידועה גם בכתיבה אקדמית גרועה עד כדי סחרחורת. אבל אם הכתיבה שלה נראית לא פעם ככזו שנועדה להיות בלתי מובנת, את הצהרותיה בנוגע לישראל קשה להאשים בערפול כלשהו, מכוון או אקראי. "חשוב עד מאוד להבין את חמאס וחיזבאללה כתנועות חברתיות פרוגרסיביות, שמאלניות, שהן חלק מהשמאל העולמי", היא אמרה בעבר. באטלר, יהודייה בעצמה, ביקרה לא פעם "סוגים של ציונות שהופכים את מעמד הקורבן לנשק ומשתיקים ביקורת לגייטמית" לדבריה, באמצעות האשמה באנטישמיות.

עם פרוץ המלחמה הנוכחית, באטלר פרסמה מאמר בשם "מצפן האבל". במאמר היא מביעה התנגדות לעמדתה של אגודת הסטודנטים הפלסטינית בהרווארד הטוענת שרק ישראל אשמה באלימות שהתרחשה בשמחת תורה. היא, לדבריה, מגנה את מעשי הרצח של חמאס בלי הסתייגויות. אולם היא אינה מסתפקת בהצהרה זו, אלא עוברת להסבר ארוך ומפותל על כך שהמוסר דורש מאיתנו לא להסתפק בגינוי מעשי הרצח שלפנינו אלא בחקירת ההקשר וההיסטוריה שלהם. "מעשי האלימות שאנו עדים להם בתקשורת איומים... אנחנו צודקים כשאנחנו מגנים את האלימות הזו ומבטאים את הזעזוע שלנו. אני חשה בחילה כבר ימים".

אבל מה באמת מעורר בה בחילה? אולי השוורת הבאות יספקו הסבר. "כל מי שאני מכירה חי בחדד ממה שמכוננת המלחמה הישראלית תעשה אחר כך, ואם רטוריקת הג'נוסייד של נתניהו תתמש בהרג המוני של פלסטינים. אני שואלת את עצמי אם אנחנו יכולים להתאבל, בלי סייגים, על החיים שאבדו בישראל כמו על אלה שאבדו בעזה בלי להיתקע בוויכוחים על רלטיביזם ואקויוולנטיות...

יותר מ-3,800 אזרחים פלסטינים נהרגו בגדה המערבית ובעזה מאז 1998, לפני שהתחילו הפעולות הנוכחיות. היכן האבל של העולם עליהם? מאות ילדים פלסטינים מתו מאז התחילה ישראל את פעולות ה'נקמה' הצבאיות שלה נגד חמאס, ועוד רבים ימותו בימים ובשבועות הבאים".

מן הראוי לציין שגם העמדה הזו לא ריצתה את כל בעלי הברית הטבעיים של באטלר, שחלקם גינו אותה במרץ על כך שהעזה לגנות, ולו במילים ספורות, את הטבח של חמאס. כחלק ממגמת האינטרסקיציונליות, כמעט כל הפגנה למען חמאס במערב כללה רכיבים כגון דגלי גאווה ושלטים של Queers for Palestine. אחרי שרשתות המדיה החברתיות התמלאו בלגלוג על המפגינים למען עזה שבה הם היו נרצחים עד מהרה בשל נטייתם המינית, מיהרו ארגוני המפגינים להסביר שאין כאן שום סתירה. בוודאי שיש גאים החיים בשלום בעזה, טענו אקטיביסטים בזה אחר זה ברשתות החברתיות. ומה לגבי החוקים נגד הומוסקסואליות בעזה? הם פשוט שארית קולוניאלית של המנדט הבריטי.

* *

תיאוריית הפרסה גורסת כי בניגוד לאמונה המקובלת שלפיה הימין הקיצוני והשמאל הקיצוני שונים דרסטית זה מזה, יש ביניהם דמיון לא מועט: כמו שבפרסה שני הקצוות קרובים יותר זה לזה מאשר לנקודות באותו צד של הפרסה אבל קרוב יותר למרכזה.

התגובות בארצות הברית למלחמה הנוכחית מפתות להקדיש מחשבה לאמת שבתאוריה הזו. בעוד הסיקור התקשורתי ניתן ובצדק לגלי האנטישמיות הממוסדת שהפגינו מוסדות ההשכלה הגבוהה בארצות הברית, גם בצד הימני של המפה לא הכול ורוד מבחינת ישראל.

הישראלי הממוצע אולי הבחין בכך כבר בימים הראשונים אחרי שמחת תורה, כשבניגוד לנאום התמיכה האוהד והאמוציונלי של ג'ו ביידן, טראמפ, שככל הנראה יהיה המועמד הרפובליקני לנשיאות ב-2024, בחר לגנות את נתניהו, לבקר את המודיעין הישראלי שלא חזה את התקיפה ולציין שחיזבאללה הוא ארגון "פיקח". טראמפ אומנם ניסה מאז לחזור בו חלקית מהערות אלה, אך יש לא מעט בקואליציית MAGA שאינם רואים ערך בתמיכה בישראל.

ייתכן כי הדובר הציבורי המוכר ביותר של גישת "אמריקה לפני הכול", ולמי אכפת ישראל" הוא טאקר קרלסון, הכוכב הגדול לשעבר של רשת פוקס, שכיום משדר את תוכניתו ברשת X (טוויטר לשעבר). קרלסון, שהיה גם מהמתנגדים הידועים ביותר לכל עזרה לאוקראינה, הביע זעם כלפי היו"ר החדש של בית הנבחרים, חבר הקונגרס מייק ג'ונסון,

מאחר שהלה אמר לאחר מינויו כי "תמיכה בישראל תהיה העדיפות הראשונה שלי". "אם אתה חושב שהרווחה של מדינה זרה היא העדיפות הראשונה שלך, אז איבדת את זה", אמר. הוא ציין גם שהשאלה "האם אתה בעד חמאס או בעד ישראל?" אינה רלוונטית מבחינתו, "אני בעד אמריקה".

קנדיס אוונס, כוכבת תקשורת שמרנית אמריקנית, משתייכת גם היא לזרם הימני הזה. אוונס, שעובדת באתר המדיה Daily Wire בבעלותו של בן שפירו היהודי, עוררה כבר זמן מה חשדות לאנטישמיות. כך למשל, היא הגנה על קניה וסט כאשר פרסם פוסטים אנטישמיים ברשתות החברתיות. מאז פרוץ המלחמה, אוונס נתנה במה בעיקר לקולות הקוראים לישראל לרסן את עצמה, האשימה את ישראל בעקיפין בג'נוסייד, ואירחה בהסכת שלה את נורמן פינקלשטיין, מהמבקרים החריפים ביותר של הציונות ושל ישראל. כאשר שפירו קרא אותה לסדר פומבית, היא כתבה לו בחזרה, פומבית גם כן, "ההתנהגות שלך היא כבר שבועות בלתי מקצועית ואמוציונלית באופן חסר היגיון".

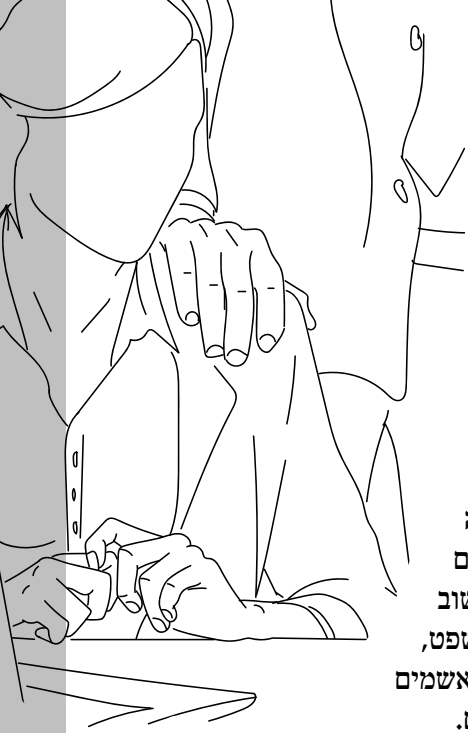
בריאיון לטאק קרלסון מייד אחר כך, אוונס הביעה הסכמה עם קרלסון שאמר כי: "אני אמריקני. פולשים למדינה שלנו ברגעים אלה. יותר ממאה אלף אמריקנים מתים מפנטניל מדי שנה. אלה טרגדיות אמיתיות. אף פעם לא ראיתי משום פרשן אמוציות סביב הטרגדיות האלה כמו שאני רואה לגבי טרגדיה זרה".

* *

מדינה אחת שבה בוודאות לא ראיתם הפגנות פרו-פלסטיניות היא הונגריה. ויקטור אורבן, ידיד ותיק של נתניהו, החליט אישית שהוא לא מסכים לקיומן של הפגנות כאלה והן אכן לא התרחשו. כמו כן, בניגוד לדיווחים ממדינות אחרות, בהונגריה לא תועדו התקפות אנטישמיות נגד יהודים מצד מהגרים מוסלמים, שחלקם באוכלוסייה ההונגרית מזערי.

אורבן הביע תמיכה חד משמעית בישראל מאז פרוץ המלחמה. גם כאשר מליאת האו"ם הצביעה בעד קריאה להפסקת אש מיידית במזרח התיכון, הונגריה הצביעה נגד. כאשר נשאל על כך בפרלמנט, השיב אורבן למנהיג מפלגת האופוזיציה שהציב את השאלה: "מדיניות חוץ היא דבר מסובך, תיכנס לזה רק אם אתה מבין על מה אתה מדבר".

ואכן, יחסי חוץ הם דבר מסובך. מערכת היחסים בין ישראל להונגריה היא דוגמה מצוינת לכך. אורבן אולי מגבה את ישראל ותומך בה, אבל אי אפשר להתעלם מהעובדה שהוא האיש של פוטין באיחוד האירופי. עד כה, הונגריה הטילה וטו על ניסיונות להעביר לאוקראינה עזרה תקציבית ניכרת שתעזור לה לשרוד כלכלית עד שהמלחמה תסתיים. כל שאר מדינות האיחוד תומכות פה אחד בתוכנית, אבל לאורבן יש שיקולים משלו. הוא גם הצהיר כבר שאוקראינה "כלל איננה מוכנה" להצטרפות לאיחוד האירופי, וככל הנראה ינסה לחסום את הצטרפותה.

רוסיה של פוטין ממצבת את עצמה בימים אלה כאויבת ברורה של ישראל. על רקע זה, התמיכה של אורבן בישראל לא ברורה מאליה – וגם אורך חיי המדף שלה אינו ברור.

* *

גיי קיי רולינג הפכה כבר מזמן לסמל המאבק במה שהיא רואה כהשתלטות זכויות הטראנסים על זכויות הנשים. בתחילת נובמבר היא פרסמה גיוני עז כלפי הרשות השופטת של דרום אוסטרליה, שפרסמה פרוטוקול חדש הדורש "הגייה נכונה של שמות ושימוש בכינויי הגוף המועדפים" כלפי אנשים העומדים לדין, מאחר שזהו "עניין של כבוד והוא רכיב חשוב כדי להבטיח את אמון הציבור בעשיית צדק". כל בית משפט, לפי הפרוטוקול, יהיה אחראי על ניהול תהליך שבמהלכו הנאשמים ועורכי דינם יספקו "הדרכה והבהרה" בעניין כינויי הגוף שלהם.

רולינג הגיבה בזעם על הפרסום. "לבקש מאישה להתייחס לאנס או לתוקף הגבר שלה כ'יא' זו צורה של התעללות בחסות המדינה", כתבה ברשת X. "נשים שהן קורבנות לאלימות גברים עוברות טראומה נוספת בכך שמכריחים אותן לשקר".

הרשויות בדרום אוסטרליה, שלבטח לא ציפו לביקורת מדמות ציבורית בעלת פרופיל כה גבוה, מיהרו לפרסם הבהרה וטענו שרולינג מתרגשת לשווא. "הפרוטוקול רק מאפשר לעורכי דין ואחרים לעדכן את בית המשפט לגבי... כינויי הגוף המועדפים, כך שההליכים יוכלו להתקיים מתוך כבוד. עם זאת, ראש ההרכב עדיין שולט על כל צורות הפנייה בבית המשפט. קורבן של פשע לעולם לא יתבקש לפנות לנאשם באופן שיגרום לקורבן מצוקה".

רולינג הגיבה בלגלוג להבהרה, ומסיבה פשוטה: ההיסטוריה לצידה. דרום אוסטרליה אינה המחוז הראשון בעולם שבו בתי משפט החליטו ששמירה על כינויי הגוף המועדפים של עבריינים נחוצה למטרות קיום הליכים "מתוך כבוד". כך למשל, ב-2018 שופט בריטי שלל פיצויים מאישה שהותקפה באלימות על ידי פעיל למען זכויות הטראנסים, מאחר שהיא התייחסה לתוקף גדל הגוף כ"הוא", למרות הזדהותו כאישה. רק בקיץ האחרון, אנס בריטי בשם פרדי טרנצ'ארד, שהודיע מאז מעצרו שהוא מזדהה כאישה בשם אליסה כריסטין טרנצ'ארד, נשלח לשלוש שנים בכלא אחרי הליך משפטי שבו הקפידו כל המעורבים להתייחס אליו כאישה. אם רולינג צופה השלכות טראומתיות לפרוטוקול האוסטרלי החדש, הרקורד המערבי בתחום זכויות הטראנסים מתקשה לשכנע שרק צל הרים היא רואה כהרים.